

บทสรุปและผลการดำเนินงานโครงการฯ มกราคม 2561- เมษายน 2562

ดำเนินการเกณฑ์และตัวชี้วัด
การจัดการสวนป่าและป่าชุมชนอย่างยั่งยืน
ภายใต้ความร่วมมือระหว่างกรมป่าไม้และ ITTO

สมหญิง สุนทรวงษ์ ผู้จัดการโครงการฯ

22 เมษายน 2562

เราคุยอะไรกัน

Marketing

- สถานการณ์ การค้าไม้
- นโยบาย
- Demand Supply
- มาตรฐาน
- ความท้าทาย
- Mind set
- ข้อมูล/ การวิเคราะห์

Chain of Custody (CoC): 4 principles

- ภายในพื้นที่ป่า (Within the forest),
- การขนส่ง (Transportation),
- คลังสินค้า (Storage),
- กระบวนการภายในโรงงาน (Inside processing facilities)

ประสบการณ์จากประเทศญี่ปุ่น

การรับรองป่าไม้ (Sustainable Forest Management)

- ความยั่งยืน (สังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม)
- เกณฑ์และตัวชี้วัด (Certification & Indicators)
- กระบวนการในการนำใช้

ภูมิหลัง

- ปี 2554 กรมป่าไม้และองค์การไม้เขตร้อนระหว่างประเทศ (International Tropical Timber Organization : ITTO) ได้มีความร่วมมือดำเนินโครงการพัฒนาและดำเนินการเกณฑ์และตัวชี้วัดของการจัดการสวนป่าและป่าชุมชนอย่างยั่งยืน (Development and Implementation of Criteria and Indicators for Sustainable Management of Planted Forests and Community Forests : PD 470/07 Rev.1 (F)
- โดยมีเป้าหมายเพื่อให้ประเทศไทยมีการใช้ประโยชน์ไม้และผลผลิตจากป่าไม้อย่างยั่งยืนและจากแหล่งที่ถูกต้องตามกฎหมาย เพื่อพัฒนาเกณฑ์และตัวชี้วัดการจัดการสวนป่าและป่าชุมชนอย่างยั่งยืนของประเทศนั้น และได้มีการลงนามร่วมๆ เพื่อดำเนินโครงการเป็นระยะเวลา 2 ปี (มกราคม 2558 – ธันวาคม 2559) แต่โครงการมีความล่าช้าไปเป็นระยะเวลาหนึ่ง เพื่อให้งาน C&I/COC ดำเนินต่อไปได้ จึงมีการดำเนินการใหม่อีกครั้งใน มกราคม และคาดว่าจะแล้วเสร็จในปลายปีนี้ ธันวาคม 2561 แต่มีการขยายงานมาถึง เมษายน 2662 นี้

เป้าหมายโครงการ:

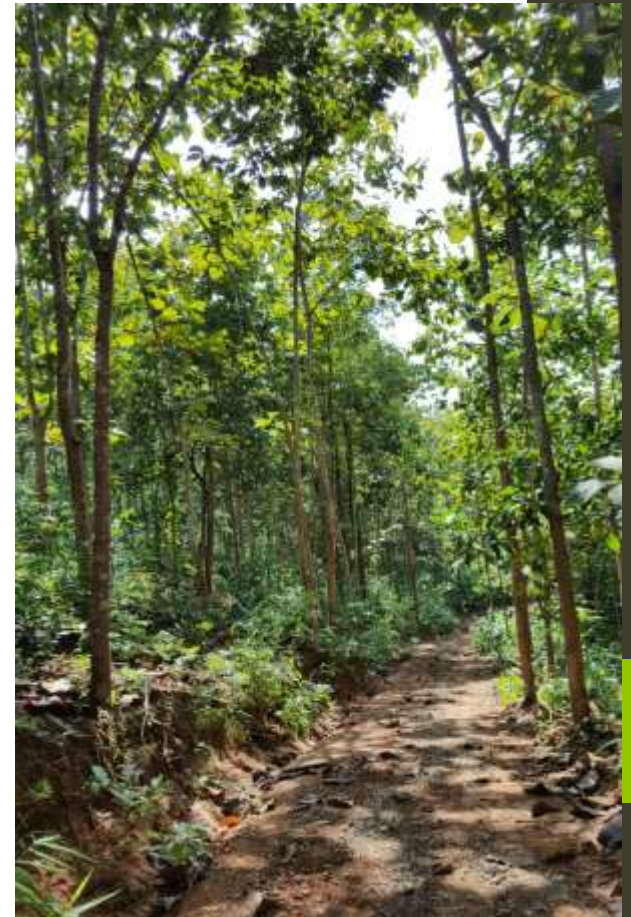
ปรับปรุงและส่งเสริมการจัดการ
และใช้เนื้อไม้ และผลผลิตจากป่า
อย่างยั่งยืน และเป็นไปตามกฎหมาย

วัตถุประสงค์:

พัฒนาและสร้างระบบการรับรองด้วยเกณฑ์และ
ตัวชี้วัดเพื่อการจัดการป่าไม้อย่างยั่งยืน

ยุทธศาสตร์และแนวทางในการทำงาน:

ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนและทุกระดับ
ในการพัฒนาระบบเกณฑ์และตัวชี้วัด รวมถึงระบบ
ห่วงโซ่ในการตรวจสอบและควบคุมไม้

เป้าหมายโครงการ: เกิดระบบมาตรฐานทั้งเกณฑ์และตัวชี้วัดที่เหมาะสมและครอบคลุมในการจัดการป่าไม้อย่างยั่งยืน

ผลลัพธ์โครงการ

1. ได้มีการพัฒนา ทดสอบและรับรองเกณฑ์และตัวชี้วัด เป็นมาตรฐานเพื่อการจัดการป่าไม้อย่างยั่งยืน (C&I)
2. ได้มีการพัฒนา ทดสอบและรับรองระบบการติดตามและควบคุม การขนส่งและ การใช้ประโยชน์ผลิตผลป่าไม้ (CoC)
3. C&I และ CoC ได้รับการรับรองเป็นระบบมาตรฐานการปฏิบัติงานและการติดตาม ตรวจสอบ ควบคุมเส้นทางไม้
4. มีบุคลากรที่ผ่านการฝึกอบรมด้านการตรวจสอบ C&I / มาตรฐานการปฏิบัติงานและ CoC อย่างเพียงพอ
5. C&I และ CoC ได้รับการรับรองให้เป็นระบบการตรวจสอบภายในกรม

ผลลัพธ์ที่ 1: ได้พัฒนาเกณฑ์และตัวชี้วัดและมาตรฐานในการจัดการป่าไม้อย่างยั่งยืน

- แต่งตั้งคณะทำงานระดับชาติและคณะทำงานในกลุ่มงาน
- การนำเสนอร่างที่ 1 เกณฑ์และตัวชี้วัดและระบบการติดตามและควบคุมการขนส่งและการใช้ประโยชน์ผลิตผลจากป่าชุมชนและสวนป่า
- การจัดทำรายละเอียดและปรับปรุงรายงาน C&I ร่างที่ 2
- การประชุมปรึกษาหารือกับสาธารณะในร่างที่ 2 โดยผ่านการสื่อสาร เช่น website และสื่ออื่นๆ
- จัดประชุมเชิงปฏิบัติการระดับชาติในการนำเสนอร่างที่ 2 ของ C&I
- การนำเสนอร่าง สุดท้าย C&I
- การรับรองและนำไปใช้ ของคณะกรรมการโครงการ เพื่อนำเสนอต่อกรมป่าไม้

ผลลัพธ์ที่ 2: มีการพัฒนาและทดสอบระบบการติดตามควบคุมเส้นทางไม้ในระดับชาติ (Chain of Custody system developed and tested.)

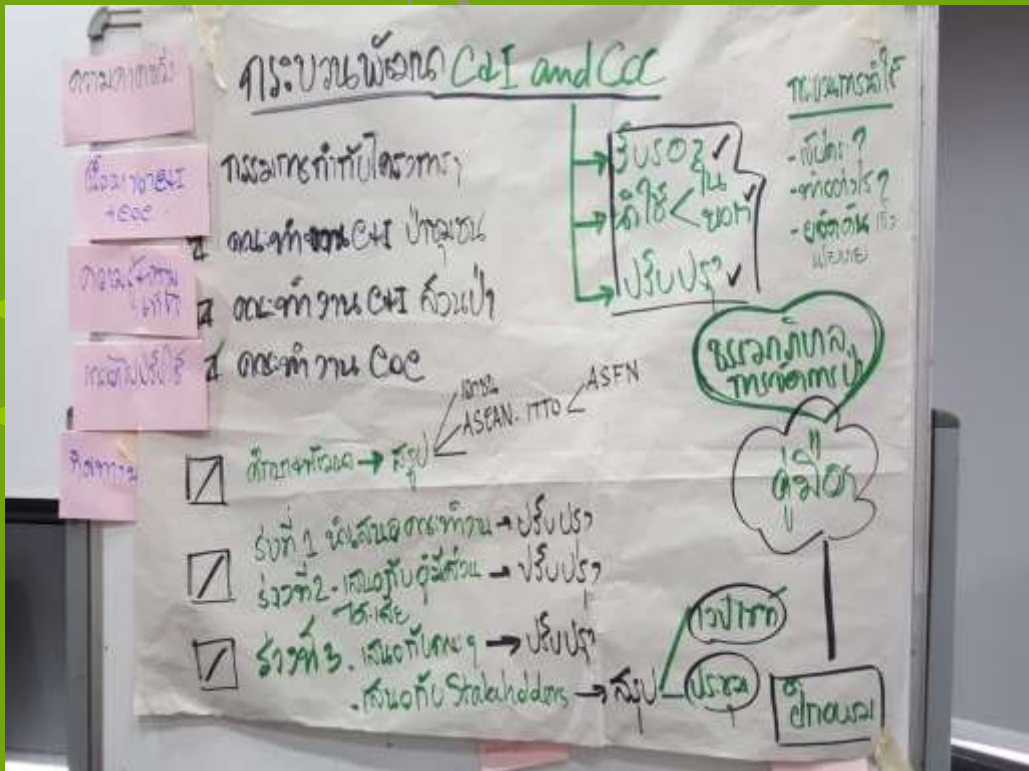
- ทบทวนข้อกำหนดทางกฎหมายและประสบการณ์ระดับชาติ / ระหว่างประเทศในการติดตาม ของ **CoC**
- จัดทำรายละเอียดองค์ประกอบในระบบที่เกี่ยวข้องกับ **CoC**
- ค้นหาพื้นที่นำร่องในพื้นที่
- การวิเคราะห์ผลจากทดสอบในพื้นที่นำร่องและผลสรุปจากระบบที่ใช้
- รับรองจาก คณะกรรมการอำนวยการโครงการ **C&I**

ผลลัพธ์ที่ 3: ระบบการตรวจสอบ C&I / CoC เป็นมาตรฐานการปฏิบัติงานและการติดตามตรวจสอบ ควบคุมเส้นทางไม้

- ทบทวน ITTO และแนวทางอ้างอิงอื่นๆ สำหรับการตรวจสอบในการจัดการป่าไม้อย่างยั่งยืนและมาตรฐานการปฏิบัติงานและการติดตามตรวจสอบ ควบคุมเส้นทางไม้
- การจัดทำรายละเอียดแนวทางการตรวจสอบฉบับร่างสำหรับการจัดการป่าไม้อย่างยั่งยืน

การร่างรายละเอียดในแนวทางสำหรับมาตรฐานการปฏิบัติงานและการติดตามตรวจสอบควบคุมเส้นทางไม้ การรับรองโดยคณะกรรมการ C&I แห่งชาติ

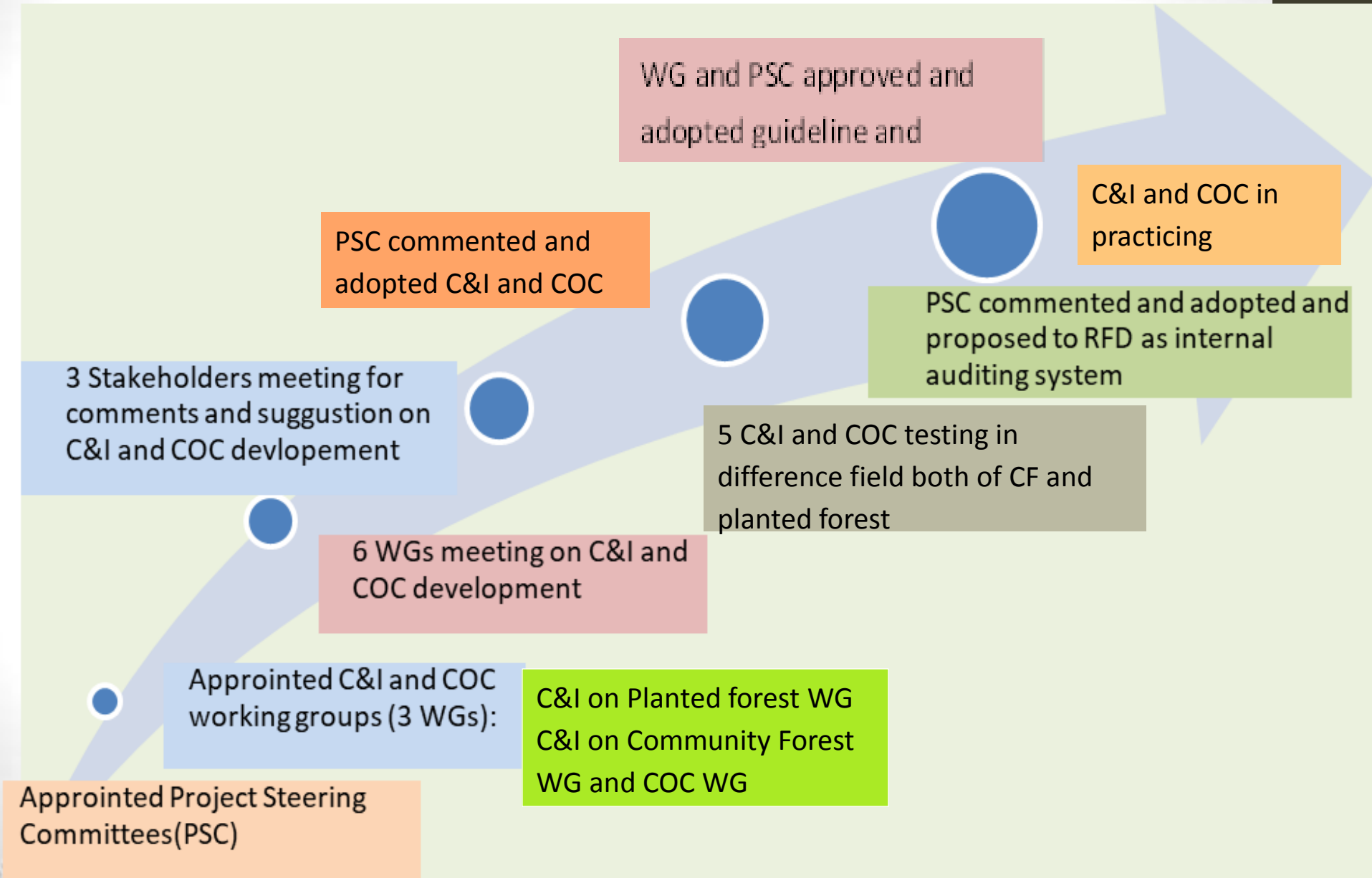

ผลลัพธ์ที่ 4: บุคลากรที่เกี่ยวข้อง ผ่านการฝึกอบรมเกี่ยวกับการตรวจสอบ มาตรฐานการปฏิบัติงาน ใน C&I /COC

- การจัดทำชุดการฝึกอบรม **C&I** และ **CoC** สำหรับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการตรวจสอบ SFM และ มาตรฐานการปฏิบัติงาน CoC
- การประชุมเชิงปฏิบัติการเรื่องการตรวจสอบและการอบรม **C&I** ใน SFM และ COC
- การทบทวนชุดการฝึกอบรม
- การอบรมบุคลากรที่พร้อมและผู้ที่เกี่ยวข้องได้เสียที่สำคัญให้เข้าใจและนำไปปรับใช้ใน SFM และ COC

Participatory processing of project implementation:

การจัดประชุมเชิง
ปฏิบัติการ ของ
คณะทำงาน C&I
and COC

ผลลัพธ์ที่5: C&I และ CoC ได้รับการรับรองให้เป็นระบบการตรวจสอบภายในกรมป่าไม้

- ผลิตคู่มือในการใช้ C&I and COC
- ผลิต สื่อสังคม เช่น Info Graphic
ในประเด็น การจัดการป่าไม้อย่างยั่งยืน
เกณฑ์และตัวชี้วัดในการจัดการสวนป่า
และป่าชุมชน ห่วงใช้การทดสอบที่มา
ของไม้ ของป่า และ ผลิตภัณฑ์
- จัดประชุม คณะทำงานและ PSC ใน
การรับรองมาตรฐาน C&I and CoC
- จัดศึกษาดูงานในการจัดป่าอย่างยั่งยืน
การพัฒนาระบบการรับรอง ของญี่ปุ่น
- การทดสอบในการใช้ C&I ในการ
จัดการป่าอย่างยั่งยืน

การทดสอบ C&I
and COC ในพื้นที่
สวนป่าและป่าชุมชน

การประชุมคณะกรรมการ
โครงการ PSC และผู้มี
ส่วนได้ส่วนเสีย

Be continue +++++

ผลและบทสรุปจากการดำเนินโครงการพัฒนาและดำเนินการเกณฑ์และตัวชี้วัดใน การจัดการสวนป่าและป่าชุมชน

- คณะทำงานได้สรุปการพัฒนาเกณฑ์และตัวชี้วัด (C&I) และห่วงโซ่การควบคุมการเคลื่อนที่ไม้ ของป่า และผลิตภัณฑ์ (CoC)
- คณะกรรมการอำนวยการโครงการรับรอง C&I และ CoC ที่ได้พัฒนาขึ้นมา
- จัดอบรมผู้ที่เกี่ยวข้องใน C&I และ CoC
- ได้ทดสอบ C&I และ CoC ในพื้นที่ เพื่อการความเข้มแข็งของการจัดการป่า
- บทสรุปจาก C&I และ CoC ได้มาพัฒนาเป็น สื่อแนะนำให้กับผู้ที่เกี่ยวข้อง Info Graphic Backdrop VDO และคู่มือการใช้ C&I และ CoC

Minimum Requirement

SFM certification
7 Criteria and 35
Indicators

**Chain Of Custody
(CoC)**

**Market/
Livelihood**

**Climate Change
Mechanism**

International

Local Market

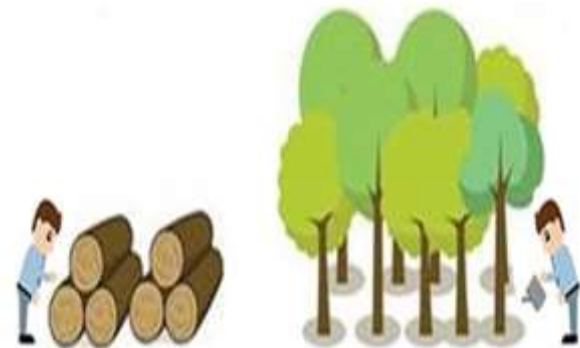
REDD+

UNFI

(UN Forest Instrument)

ผลผลิตจากโครงการฯ

5 บทในคู่มือการใช้ เกณฑ์และตัวชี้วัดฯ

1. ความสำคัญของเกณฑ์และตัวชี้วัด คำแนะนำที่จำเป็นและเกี่ยวข้องกับการใช้คู่มือ
2. เนื้อหาหลักของคู่มือ: C&I and CoC
3. ข้อเสนอแนะขั้นตอนและเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูลและประเมินผลสำหรับ C&I and COC ในพื้นที่สวนป่าและป่าชุมชน โดยหลักการและเครื่องมือในการประเมินชุมชนอย่างมีส่วนร่วม (Participatory Rural Appraisal: PRA)
4. ข้อเสนอแนะแนวทางการรวบรวมข้อมูลเพื่อติดตามตรวจสอบห่วงโซ่การควบคุมไม้ ของป่าและผลิตภัณฑ์ (CoC) และรายละเอียดของเอกสารที่ต้องเตรียม/ตัวอย่าง
5. นิยามและความหมายของคำศัพท์ต่างๆในการจัดการสวนป่าและป่าชุมชน รวมทั้งห่วงโซ่การควบคุมไม้ ของป่าและผลิตภัณฑ์

เป้าหมายในการจัดทำและพัฒนา C&I and CoC

- มีความตกลงเกิดขึ้นเมื่อวันที่ 11 กุมภาพันธ์ 2555 เพื่อให้ประเทศไทยมีการใช้ประโยชน์ไม้และผลผลิตจากป่าไม้ที่ยั่งยืนและจากแหล่งที่ถูกต้องตามกฎหมาย โดยการมีการพัฒนาเกณฑ์และตัวชี้วัดระดับประเทศ (National C&I) ในการจัดการสวนป่าและป่าชุมชนอย่างยั่งยืน (Forest Management: FM) ไปจนถึงกระบวนการติดตามไม้ การนำเข้าโรงงานและเป็นผลิตภัณฑ์ไม้ที่เรียกว่า timber tracking หรือ Chain of Custody (CoC) การประเมินการจัดการอย่างยั่งยืนตามเกณฑ์และตัวชี้วัด (Auditing)
- การถ่ายทอดและฝึกอบรมให้ผู้เกี่ยวข้อง โดยดำเนินการแบบมีส่วนร่วมกับผู้เกี่ยวข้องหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกลุ่มต่างๆ และนำไปสู่การปรับใช้สำหรับประเทศไทยต่อไป

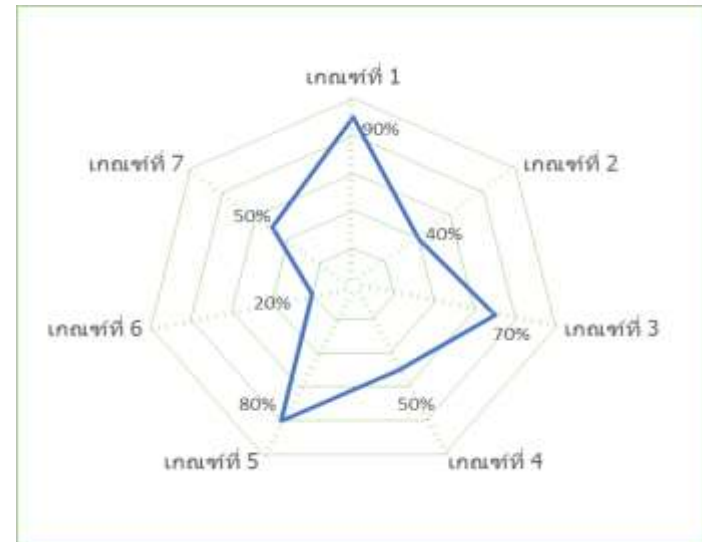
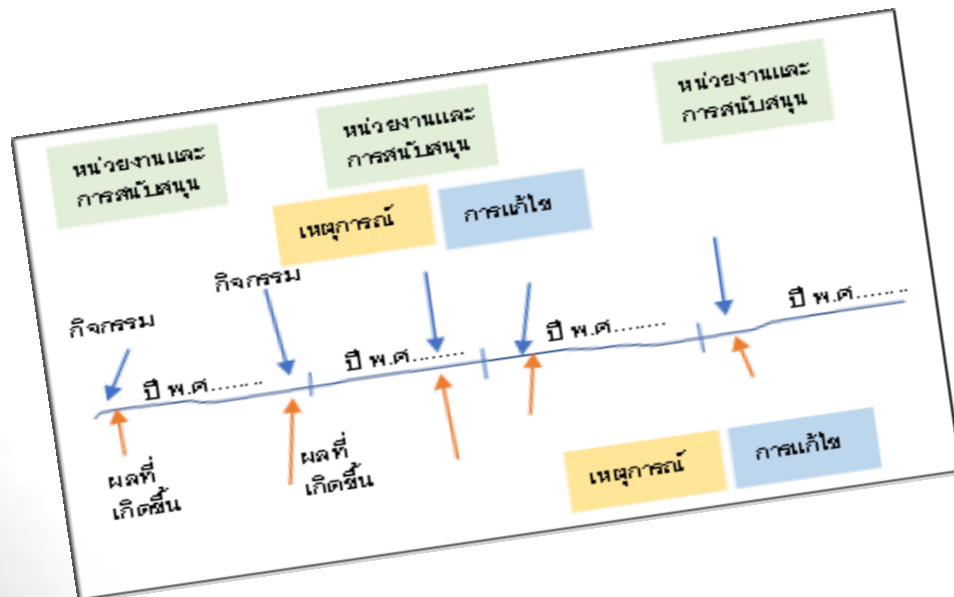
คุณนี่เหมาะสำหรับใครบ้าง

- **ผู้จัดการป่า** — ได้แก่ เจ้าของสวนป่า หรือ ชุมชน
- **ผู้ให้คำแนะนำทางวิชาการ** — ในที่นี้หมายถึง นักวิจัยจากสถาบันวิชาการ, นักพัฒนา หรือ เจ้าหน้าที่ จากหน่วยงานที่มีบทบาทในการ สนับสนุนทางวิชาการ (Technical support)
- **ผู้ประกอบการ** — หมายถึงโรงงานแปรรูป ขัณฑ์ เช่น โรงเลื่อย
- **ผู้ตรวจรับรอง** — หมายถึงผู้ตรวจรับรองที่ ได้รับใบอนุญาตอย่างถูกต้องในการตรวจ รับรองมาตรฐานการจัดการอย่างยั่งยืนสำหรับ สวนป่าและป่าชุมชน

เครื่องมือในการรวบรวมข้อมูลและประเมินการ จัดการพื้นที่สวนป่าและป่าชุมชนอย่างยั่งยืน

ผลผลิต/ นิเวศบริการ	ช่วงเวลา ใน การใช้/หรือ ได้รับประโยชน์	ผู้ได้รับ ประโยชน์	ปริมาตรเนื้อไม้ (เฉลี่ยรายชนิด, หน่วย เป็นลูกบาศก์เมตร)	ปริมาณผลผลิตและ นิเวศบริการอื่นๆ (เฉลี่ย/คน)	แนวทางการใช้/ กฎระเบียบ-ข้อตกลง

ขอบเขตการรับรองการจัดการป่าไม้และห่วงโซ่การควบคุมการเคลื่อนไม้ ของป่า และผลิตภัณฑ์ (C&I and CoC)

การประเมินและรับรองความยั่งยืน
ในแปลงสวนป่าและพื้นที่ป่าชุมชน
(Forest Management หรือ FM)

ในพื้นที่ป่า

การตัด/เก็บ

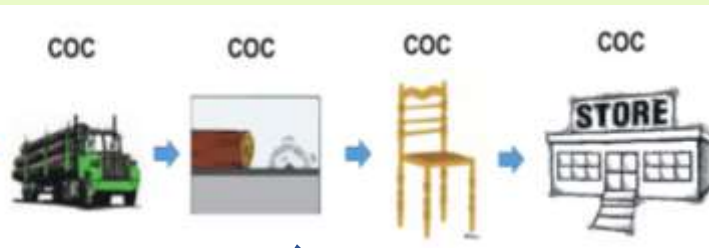

FM/COC

นอกพื้นที่ป่า

การประเมินและรับรอง
ห่วงโซ่การควบคุมไม้ ของป่า และผลิตภัณฑ์
(Chain of Custody หรือ CoC)

นอกพื้นที่ป่า

การนำ
เคลื่อนที่ การแปรรูป

การทำเป็น
ผลิตภัณฑ์
และการค้าปลีก

7 เกณฑ์ 36 ตัวชี้วัดในการจัดการสวนป่าและป่าชุมชนอย่างยั่งยืน

ผลิตและ
นิเวศบริการของ
พื้นที่ป่าไม้ (5)

การอนุรักษ์ดิน
และน้ำ (4)

ความหลากหลาย
ทางชีวภาพป่าไม้
(5)

สัดส่วน&สภาพ
ของพื้นที่ป่า (3)

สุขภาพและการ
ปรับตัวของระบบ
นิเวศป่าไม้ (5)

เศรษฐกิจ สังคม
&วัฒนธรรมของ
ชุมชนท้องถิ่น
(6)

ความสอดคล้องกับ
กฎหมาย นโยบาย
และมาตรการที่
เกี่ยวข้อง (6)

เกณฑ์ที่ 1: ความสอดคล้องกับกฎหมาย นโยบาย และมาตรการที่เกี่ยวข้อง

- 1.1 มีหลักฐานแสดงสิทธิถือครองที่ดินและการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรที่ชัดเจน
- 1.2 มีแผนการจัดการป่าที่ตอบสนองต่อหลักการจัดการป่าอย่างยั่งยืนและสอดคล้องกับกฎหมายป่าไม้
- 1.3 มีการดำเนินงานเพื่อติดตามประเมินผลการจัดการสวนป่าและป่าชุมชนเป็นระยะ และมีความต่อเนื่อง
- 1.4 มีการบริหารจัดการบัญชีรายรับรายจ่าย งบประมาณที่ได้รับสนับสนุน และทรัพย์สินต่างๆ ที่มีความโปร่งใส และตรวจสอบได้
- 1.5 มีแนวทางในการป้องกันและแก้ปัญหาข้อพิพาท ผลกระทบเชิงลบ และความไม่เป็นธรรมในการอ้างสิทธิการถือครองและการใช้ประโยชน์ทรัพยากรจากสวนป่าและป่าชุมชน เช่น การประชุมผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย การมีช่องทางรับข้อร้องเรียน เป็นต้น
- 1.6 มีกลไกการสื่อสาร (ช่องทาง วิธีการ และความถี่) กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอย่างต่อเนื่องและทั่วถึง
- 1.7 ความตระหนักและความมุ่งมั่นในการปฏิบัติของผู้จัดการป่าตามกรอบกฎหมาย และ/หรือ ข้อตกลงระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง

เกณฑ์ที่ 2: สัดส่วนและสภาพของพื้นที่ป่า

- 2.1 มีข้อมูลเกี่ยวกับสภาพและระบบนิเวศดั้งเดิมของพื้นที่
- 2.2 การกำหนดขนาดและสัดส่วนของพื้นที่ป่ามีความเหมาะสม
- 2.3 มีแผนที่ แผนที่สังเขป ผังป่า และป่ายแสดงขอบเขตพื้นที่ที่จัดการอย่างชัดเจน

เกณฑ์ที่ 3: สุขภาวะและการปรับตัวของระบบนิเวศป่าไม้

- 3.1 พื้นที่ที่จัดการมีการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีทั้งในเชิงปริมาณ (เช่น การเพิ่มพื้นที่) และคุณภาพโดยรวมของพื้นที่ป่า (เช่น ความหลากหลายทางชีวภาพ คุณภาพสิ่งแวดล้อม เป็นต้น)
- 3.2 มีผลผลิตและบริการที่หลากหลายตอบสนองต่อความต้องการของครัวเรือน กลุ่มผู้ใช้ประโยชน์ และชุมชน
- 3.3 มีข้อมูลความเสี่ยงและภัยคุกคามต่อทรัพยากรและ/หรือระบบนิเวศของสวนป่าและป่าชุมชน
- 3.4 มีแนวทาง มาตรการ และวิธีการในการจัดการ ป้องกันความเสี่ยง ภัยคุกคาม และมีระบบการติดตามระยะยาว
- 3.5 มีทรัพยากรในการบริหารจัดการพื้นที่ป่าที่เพียงพอสำหรับการสนับสนุนการดำเนินงาน ทั้งทรัพยากรที่เป็นตัวเงินและไม่ใช้ตัวเงิน (เช่น แรงงานในครัวเรือน การมีส่วนร่วมของสมาชิกในชุมชน เป็นต้น)

เกณฑ์ที่ 4 ผลผลิตและนิเวศบริการของพื้นที่ป่าไม้

- 4.1 มีข้อมูลกำลังการผลิต (**Stock**) ของพื้นที่ป่าที่จัดการ
- 4.2 มีการเก็บรวบรวมข้อมูลทางสถิติและรายได้จากการใช้ประโยชน์ ผลผลิตและบริการจากพื้นที่ป่าที่จัดการ
- 4.3 มีข้อมูลความเสี่ยงและภัยคุกคามที่ส่งผลให้ผลผลิตและบริการลดน้อยลง
- 4.4 มีแนวทาง และวิธีการจัดการและใช้ประโยชน์ผลผลิตและนิเวศบริการจากป่าชุมชนและสวนป่าอย่างยั่งยืน รวมถึงแนวทางการปรับใช้วนวัฒนวิธีอย่างเหมาะสม
- 4.5 มีการดำเนินงานเพื่อติดตามประเมินผลที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมการใช้ประโยชน์ในพื้นที่ป่า และมีการนำเสนอข้อมูลผลการประเมินต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและผู้ที่เกี่ยวข้อง

เกณฑ์ที่ 5 ความหลากหลายทางชีวภาพป่าไม้

- 5.1 มีข้อมูลแสดงความหลากหลายทางชีวภาพของพืช สัตว์ เห็ด
- 5.2 มีข้อมูลความเสี่ยง ภัยคุกคาม และผลกระทบต่อความหลากหลายทางชีวภาพ
- 5.3 มีแนวทาง และมาตรการการจัดการเพื่อการอนุรักษ์ คุ่มครองความหลากหลายทางชีวภาพโดยเฉพาะชนิดพันธุ์ประจำถิ่นที่หายาก และ/หรือ ใกล้สูญพันธุ์
- 5.4 มีการดำเนินงานเพื่อติดตามประเมินผลที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมการใช้ประโยชน์ในพื้นที่ป่า และมีการนำเสนอข้อมูลผลการประเมินต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและผู้ที่เกี่ยวข้อง
- 5.5 มีการสื่อสารและเผยแพร่กิจกรรมการอนุรักษ์ คุ่มครองความหลากหลายทางชีวภาพต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในระดับท้องถิ่น

เกณฑ์ที่ 6 การอนุรักษ์ดินและน้ำ

- 6.1 มีข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับประเภท และสถานภาพของทรัพยากรดินและน้ำในพื้นที่ป่าที่จัดการ
- 6.2 มีการดำเนินงาน/กิจกรรมอนุรักษ์ดินและน้ำที่สอดคล้องกับบริบทของพื้นที่และระบบนิเวศป่าไม้โดยการมีส่วนร่วมของสมาชิกชุมชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย
- 6.3 มีกลไกส่งเสริมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ถึงรูปแบบการอนุรักษ์ดินและน้ำในพื้นที่
- 6.4 มีการประเมินผลกระทบจากกิจกรรมการใช้ประโยชน์ทรัพยากรป่าไม้ และมีการกำหนดแนวทางการลดผลกระทบต่อทรัพยากรดินและน้ำที่เหมาะสมและสอดคล้องกับบริบทของพื้นที่

เกณฑ์ที่ 7 เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมของชุมชนท้องถิ่น

- 7.1 การเคารพและยอมรับความเชื่อ วัฒนธรรมของท้องถิ่น และมีการปรับใช้องค์ความรู้ท้องถิ่นในการฟื้นฟู อนุรักษ์พื้นที่ป่าที่จัดการ7.2 มีการพัฒนาความเชื่อมโยงรูปแบบกิจกรรม และการดำเนินงานเพื่อเสริมสร้างเครือข่ายกับชุมชนและ/หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- 7.3 สนับสนุนการมีส่วนร่วมของกลุ่มผู้หญิง และกลุ่มเยาวชน รวมถึงผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการจัดการสวนป่าและป่าชุมชน
- 7.4 การรวมกลุ่มสมาชิกในระดับชุมชนเพื่อพัฒนาวิธีการใช้ประโยชน์และเพิ่มมูลค่าทรัพยากรที่สอดคล้องกับบริบทของท้องถิ่น
- 7.5 การริเริ่มพัฒนากลไกด้านการเงินของชุมชนเพื่อการพึ่งตนเองจากฐานทรัพยากรชีวภาพ
- 7.6 มีกลไกในการจัดการผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากการจัดการป่าชุมชนที่สอดคล้องกับบริบทของพื้นที่และมีความเป็นธรรม (ผลผลิตและนิเวศบริการ รวมถึงการเข้าใช้ประโยชน์พื้นที่ป่า)

การติดตามตรวจสอบห่วงโซ่การควบคุมไม้ ของป่า และผลิตภัณฑ์ (Chain of Custody: CoC)

- Chain of Custody: CoC เป็นกลไกที่ต่อเนื่องมาจากการประเมินและรับรองการจัดการพื้นที่สวนป่าและป่าชุมชนอย่างยั่งยืน (Sustainable Forest Management – SFM)
- เป็นการประเมินและรับรองตั้งแต่ขั้นตอนการตัดไม้หรือเก็บหาของป่าออกจากแปลง ไปจนถึงผู้วางจำหน่าย

โดยมีวัตถุประสงค์คือ

- (1) เพื่อให้มั่นใจว่าไม้หรือของป่ามาจากแปลงปลูกและพื้นที่ป่าชุมชนที่ผ่านการรับรอง
- (2) การสร้างความเชื่อมั่นว่าจะไม่มีการปะปนกับพื้นที่ที่ไม่ผ่านการรับรองในทุกกระบวนการ

แนวทางการประเมินและรับรองตามมาตรฐาน

มีพื้นฐานหลักการมาจาก ISO 9001 ซึ่งมุ่งเน้นที่การจัดทำเอกสาร การควบคุมปริมาณ คุณภาพ และสามารถตรวจสอบย้อนกลับ

ประกอบด้วย 4 หลักการที่สำคัญ ได้แก่

หลักการที่ 1 ภายในพื้นที่ป่า (Within the forest),

หลักการที่ 2 การขนส่ง (Transportation),

หลักการที่ 3 คลังสินค้า (Storage),

หลักการที่ 4 กระบวนการภายในโรงงาน (Inside processing facilities)

ทั้งนี้ผู้ประกอบการสามารถขอการรับรองหรือขอให้มีการประเมิน CoC โดยกำหนดเป็นขอบเขต (Scope) เฉพาะส่วนที่ต้องการของยืนยัน/เคลม การจัดทำระบบและการตรวจรับรองก็จะจำกัดอยู่แต่ในเฉพาะขอบเขตนั้นเท่านั้น และผู้ประกอบการก็สามารถยืนยัน/เคลมได้เฉพาะที่ได้รับรองเช่นกัน

หลักการที่ 1 ภายในพื้นที่ป่า

1.1 การจำแนกไม้ ของป่าและผลิตภัณฑ์

1.1.1 มีการทำเครื่องหมาย/ติดฉลาก

1.1.3 วิธีการตรวจสอบการจำแนกไม้ ของป่าและผลิตภัณฑ์

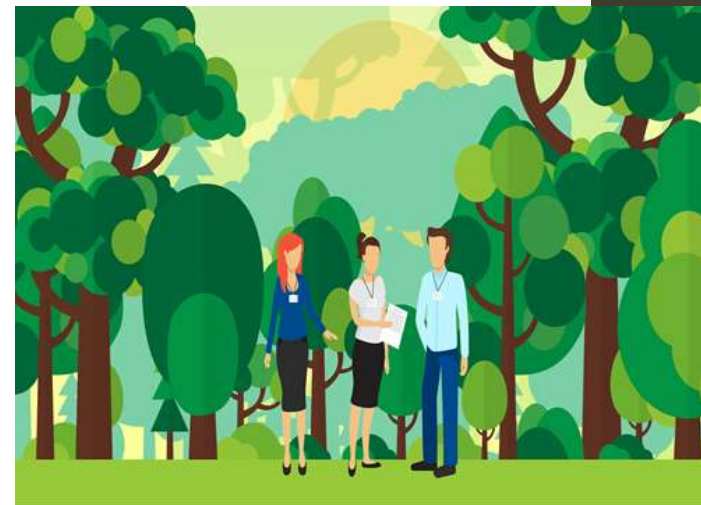
1.2 เอกสาร (Documentation)

1.2.1 มีการบันทึกรายละเอียดของที่มา

1.2.2 การบันทึกจำนวนและปริมาณของไม้/ท่อนไม้จะต้องตรวจสอบได้ด้วยการจำแนกและนับจำนวน

1.2.3 มีการบันทึกรายละเอียดของ ที่มา จำนวน และปริมาณของป่าที่เก็บเกี่ยว เพื่อการตรวจสอบในทางกฎหมายการเก็บเกี่ยว

1.2.4 ข้อมูลควรได้รับการตรวจสอบย้อนหลังได้ด้วยบันทึกผลิตภัณฑ์จากป่า

หลักการที่ 2 การขนส่ง

2.1 เอกสาร

2.1.1 ข้อมูลต้นทางและปลายทาง ข้อมูลจำนวนและปริมาณ ข้อมูลผู้ขนส่ง และข้อมูลหลักฐานต้นกำเนิดที่ยืนยันว่าเป็นพื้นที่ที่ผ่านการรับรอง ของไม้ ของป่าและผลิตภัณฑ์

2.1.2 กำหนดระยะเวลาเก็บเอกสาร 4 ปี (ตามระยะเวลาในการถือครองการรับรองคือ 4 ปี)

2.1.3 มีเอกสารทางกฎหมายสำหรับการควบคุมการขนส่งไม้ ของป่าและผลิตภัณฑ์ทาง บก/น้ำ/อากาศ (ปริมาณหรือน้ำหนัก)

2.2 การแยกวัตถุดิบ

2.2.1 มีมาตรการป้องกันการปะปนระหว่างไม้ ของป่าและผลิตภัณฑ์ที่ผ่านการรับรอง กับไม้ ของป่าและผลิตภัณฑ์ที่ไม่ผ่านการรับรอง

2.2.2 มีการควบคุมอย่างเพียงพอในสถานที่จัดเก็บชั่วคราว เช่น ลานไม้

2.2.3 มีการควบคุมระหว่างการขนส่งและการจัดเก็บโดยใช้การแบ่งแยก

หลักการที่ 3 คลังสินค้า

3.1 เอกสาร

3.1.1 ข้อมูลต้นทางและปลายทาง ข้อมูลจำนวนและปริมาณ ข้อมูลผู้ขนส่ง และข้อมูลหลักฐานต้นกำเนิดที่ยืนยันว่าเป็นพื้นที่ที่ผ่านการรับรอง ของไม้

3.1.2 กำหนดระยะเวลาเก็บเอกสาร 4 ปี (ตามระยะเวลาในการถือครองการรับรองคือ 4 ปี)

3.1.3 มีเอกสารทางกฎหมายสำหรับการควบคุมการขนส่งไม้ ของป่าและผลิตภัณฑ์ทาง บก/น้ำ/อากาศ (ปริมาณหรือน้ำหนัก)

3.2 การแยกวัตถุดิบ

3.2.1 มีมาตรการป้องกันการปะปนระหว่างไม้ ของป่าและผลิตภัณฑ์ที่ผ่าน/ไม่ผ่านการรับรอง

3.2.2 มีการควบคุมอย่างเพียงพอในสถานที่จัดเก็บชั่วคราว เช่น ลานไม้ เพื่อให้แน่ใจว่าวัตถุดิบที่มาจากแหล่งที่ผ่านการรับรอง

3.2.3 มีการควบคุมระหว่างการขนส่งและการจัดเก็บโดยใช้การแบ่งแยก เช่น การวางผลิตภัณฑ์บนไม้รองยก

หลักการที่ 4 กระบวนการภายในโรงงาน

4.1 การอนุมัติการซื้อขาย

4.1.1 เอกสารการจัดทำเรื่องการซื้อไม้ ของป่าและผลิตภัณฑ์ที่ผ่านการรับรอง

4.1.2 เอกสารหลักฐานของถิ่นกำเนิดไม้ ของป่าและผลิตภัณฑ์

4.1.3 เอกสารการขนส่งที่ถูกต้องกฎหมาย

4.1.4 เอกสารการตรวจสอบโดยผู้ตรวจสอบอิสระว่าพื้นที่ป่าต้นกำเนิดอยู่ภายใต้การจัดการอย่างยั่งยืน

4.1.5 เอกสารตรวจสอบเจ้าของไม้ ของป่าและผลิตภัณฑ์ในแต่ละราย ว่าได้ดำเนินการใช้ระบบติดตามและควบคุมภายใน

4.1.6 หลักฐานที่แสดงให้เห็นว่าไม้ ของป่าและผลิตภัณฑ์ถูกต้องตรงกับใบสั่งผลิตของผู้จัดจำหน่าย

4.1.7 หลักฐานใบคำสั่งซื้อต้องระบุข้อกำหนดไว้อย่างชัดเจนว่าไม้ ของป่าและผลิตภัณฑ์ ดังกล่าวนั้นจะต้องได้รับการรับรอง

4.2 การตรวจสอบการส่งไม้ ของป่าและผลิตภัณฑ์

4.2.1 จุดนำเข้าไม้ ของป่าและผลิตภัณฑ์ในองค์กรจัดการป่าไม้จะต้องมีการควบคุมอย่างเพียงพอเพื่อให้แน่ใจว่าไม้ ของป่าและผลิตภัณฑ์ทุกชนิดที่เข้ามานั้นมาจากสถานที่ที่ผ่านการรับรองและผ่านการตรวจสอบแล้ว

4.2.2 ไม้ ของป่าและผลิตภัณฑ์ที่ได้รับเข้ามานั้นจะต้องมีการตรวจสอบกับใบสั่งซื้อที่ได้รับการอนุมัติแล้ว

4.2.3 ไม้ ของป่าและผลิตภัณฑ์ที่ได้รับเข้ามานั้นจะต้องมีการตรวจสอบว่ามีถิ่นกำเนิดจากป่าที่ผ่านการรับรองอย่างยั่งยืน

4.2.4 ในกรณีที่มีการผลิตไม้ ของป่าและผลิตภัณฑ์เพิ่มเติมและผู้ผลิตใช้วิธีการตามเปอร์เซ็นต์ (Percentage-based method) จะต้องคำนวณส่วนผสมของวัตถุดิบ เพื่อให้ทราบเปอร์เซ็นต์ของวัตถุดิบที่ผ่านการรับรองในสินค้าก่อนการผลิต

4.3 คลังสินค้า

4.3.1 มีการติดฉลาก/แยกประเภท
วัตถุดิบที่ผ่านการรับรองจากวัตถุดิบอื่น
ๆ อย่างชัดเจน

4.3.2 มีการจัดทำระบบรักษาข้อมูลหรือ
รหัสจำแนกถิ่นกำเนิดของวัตถุดิบที่ผ่าน
การรับรองซึ่งอยู่ภายในคลัง

4.3.3 มีการจัดการแบ่งแยกวัตถุดิบที่
ผ่านการรับรองและไม่ผ่านการรับรองใน
ขั้นตอนต่าง ๆ เช่น การนำวัตถุดิบเข้าสู่
องค์กรจัดการป่าไม้ ขั้นตอนระหว่าง
การดำเนินการ และไปจนถึงขั้นตอน
สุดท้ายของการได้มาซึ่งผลิตภัณฑ์

4.4 การดำเนินการ

4.4 การดำเนินการ

** เจ้าของกิจการหรือผู้ขอการรับรองต้องเลือกวิธีการเคลมอย่างใดอย่างหนึ่ง หากไม่สามารถนับเป็นจำนวนได้ให้เคลมเป็นเปอร์เซ็นต์ได้อย่างเดียว **

4.4.1 วิธีการแยกทางกายภาพ (**Physical separation method**) วัตถุดิบที่ผ่านการรับรองเก็บแยกไว้ตลอดทุกขั้นตอนของการผลิตและสร้างผลิตภัณฑ์สำเร็จรูปที่ผ่านการรับรอง 100%

4.4.2 วิธีการคิดตามเปอร์เซ็นต์ (**Percentage-based method**) เป็นรูปแบบการคำนวณที่ไม่สามารถแยกทางกายภาพได้ เพื่อให้ทราบสัดส่วนของวัตถุดิบที่ผ่านการรับรองและไม่ผ่านการรับรอง

4.5 การยืนยันและการติดฉลาก

4.5.1 มีการติดฉลากยืนยันที่ถูกต้องแม่นยำและไม่เกิดความสับสน โดยยึดแนวทางตาม **ISO/IEC 14020**

**Environmental labels and declarations :
General principles**

4.5.2 มีการติดฉลากยืนยันที่แสดงถึงเปอร์เซ็นต์ของไม้ของป่าและผลิตภัณฑ์ที่ผ่านการรับรองซึ่งอยู่บนผลิตภัณฑ์หรือบรรจุภัณฑ์

4.6 การขาย

4.6.1 การทวนสอบแหล่งที่มา : ผลิตภัณฑ์สามารถตรวจสอบย้อนกลับไปยังการผลิตที่ผ่านการรับรอง

4.6.2 การจำแนก : ผลิตภัณฑ์ต้องได้รับการติดฉลากการรับรองอย่างชัดเจน

4.6.3 เอกสาร : เอกสารประกอบจะต้องจำแนกสถานะการรับรองอย่างชัดเจน

4.7 ระบบการจัดการ

4.7.1 ข้อตกลงยินยอมเรื่องห่วงโซ่การควบคุมไม้ ของป่าและผลิตภัณฑ์ (Chain of Custody : CoC) ต้องมีการตั้งขึ้นอย่างชัดเจนและจัดทำเป็นเอกสาร

4.7.2 มีการกำหนดผู้จัดการอาวุโสเพื่อเป็นผู้รับผิดชอบเกี่ยวกับห่วงโซ่การควบคุมไม้ ของป่าและผลิตภัณฑ์ (Chain of Custody : CoC)

4.7.3 มีทีมผู้จัดการอาวุโสซึ่งมีหน้าที่ตรวจสอบและติดตามห่วงโซ่การควบคุมไม้ ของป่าและผลิตภัณฑ์ (Chain of Custody : CoC) อย่างสม่ำเสมอ

4.7.4 มีการระบุผู้ที่เกี่ยวข้องกับห่วงโซ่การควบคุมไม้ ของป่าและผลิตภัณฑ์ (Chain of Custody : CoC) อย่างชัดเจน รวมไปถึงการระบุหน้าที่ของผู้ที่เกี่ยวข้อง และจัดทำเป็นเอกสาร

4.7.5 มีระบบของเอกสารที่แสดงถึงการซื้อ-ขายและการจัดการวัตถุดิบ โดยต้องจำแนกว่ามีการผสมวัตถุดิบที่ไม่ผ่านการรับรองหรือไม่

4.7.6 มีการกำหนดผู้รับผิดชอบระบบเอกสารซึ่งจะต้องรับผิดชอบในการดูแลระบบ ทราบจุดสำคัญภายในระบบ และสร้างความมั่นใจว่าในแต่ละขั้นตอนนั้นจะไม่เกิดการผสมระหว่างวัตถุดิบที่ผ่านการรับรองกับวัตถุดิบอื่น

4.7.7 บันทึก

4.8 มีการตรวจสอบภายในห่วงโซ่การควบคุมไม้ ของป่าและ
ผลิตภัณฑ์ (**Chain of Custody : CoC**) อย่างน้อยปีละหนึ่ง
ครั้ง โดยการตรวจสอบนั้นจะต้องมีการบันทึกและการจัดเก็บเอกสาร
ที่เกี่ยวข้องเอาไว้ นอกจากนี้ควรมีการจัดทำรายงานเพื่อส่งให้
ผู้จัดการอาวุโสตรวจสอบทุกปี

4.9 ผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับห่วงโซ่การควบคุมไม้ ของป่าและ
ผลิตภัณฑ์ (**Chain of Custody : CoC**) จะต้องตระหนักถึง
ความรับผิดชอบและหน้าที่ รวมถึงต้องมีการฝึกอบรมอย่างเพียงพอ
และจัดทำคู่มืออีกด้วย

Thank You